

Sosvet stabilizira, vendar ni obvezujoč

Evropskim pobudam za manjšinsko zaščito je bil namenjen letošnji binkoštni manjšinski seminar v Neumarktu na Štajerskem. Prireditelji tega priznanega mednarodnega srečanja narodnih skupnosti so Evropsko federalistično gibanje, delegacija avstrijskih parlamentarcev v Svetu Evrope in štajerski deželni mladinski referat.

V soboto, 25. maja, sta o sosvetih in možnostih izboljšanja njihove učinkovitosti spregovorila predsednika slovenskega in hrvaškega sosveta, predsednik ZSO dr. Marjan Sturm in župan Leo Radaković.

Sturm je izčrpno predstavil pravne podlage manjšinske zaščite v Avstriji, pri čemer se je osredotočil na člen 7 ADP in na zakon o narodnostnih skupnostih iz leta 1976. Na začetek svojih izvajanj je postavil dve tezi: a.) da ima namreč vsaka manjšina svojo specifiko, pri čemer naj sožitje med večino in manjšino poteka v duhu humanizma in b.) če je manjšinsko vprašanje tudi vprašanje odnosa med manjšino in večino, kako naj poteka dialog. Naglasil je, da je prav sosvet bil tisti forum, ki je doprinesel k temu, da je dialog na Koroškem postal stvar.

Slej ko prej negativna plat sosveta je, da njegovi sklepi niso obvezujoči in da tudi reakcija in odmevnost zvezne vlade ni dobra. Sturm je omenil različne modele za reformo sosveta, kot sta to na primer papir Khola in Kostelke ter temeljni zakon o narodnostnih skupnostih ter tudi državni ukrep. Izrazil je željo, da bi vlada, parlament in stranke pokazali večjo senzibilnost za zadeve narodnih skupnosti. Predsednik slovenskega sosveta je optimističen, da bo prišlo do reforme sosvetov.

(dalje na strani 2.)

Prejšnji teden so v celovski deželni hiši svečano predstavili študijo Alberta F. Reitererja o položaju manjšin in še posebej koroških Slovencev. Na sliki z leve: avtor, založnica dr. H. Mračnikar in predsednik deželne zbornice Adam Unterrieder. Intervju z avtorjem na strani 3.

Razgovor s Klasnicevo o štajerskih Slovencih

Pretekli teden je deželna glavarica Štajerske gospa Klasnic sprejela na pogovor predsednika sosveta za slovensko narodno skupnost pri uradu zveznega kancelerja dr. Marjana Sturma ter Branka Lenarta, predsednika društva člen 7 iz Štajerske, ki si prizadeva za razvoj slovenskega jezika in kulture na Štajerskem.

Predsednik sosveta dr. Sturm je deželni glavarici obrazložil dozdejšnja prizadevanja sosveta v zadevi dejavnosti društva člen 7 na Štajerskem. Omenil je tozadevno sejo sosveta decembra 1994, na kateri

je bilo kooptirano društvo člen 7 v obstoječi sosvet. Nadalje je omenil razgovor z njenim predhodnikom dr. Krainerjem.

Predsednik člena 7 Branko Lenart je poudaril dejavnost društva, ki je predvsem osredotočeno na izobraževanje, razvoj pouka slovenščine ob meji ipd. Poudaril je željo, da bi bilo društvo uradno priznано in sicer tako, da bi bilo sprejeto kot enakopravno društvo v obstoječi sosvet.

Deželna glavarica je bila pripravljena, da se dialog med društvom člen 7 in političnimi faktorji deže-

le Štajerske odvija na organizirani podlagi. Zato je sprejela pobudo, da se na deželno nivoju ustanovi okrogla miza, na kateri naj bi sodelovali predstavniki društva člen 7 ter predstavniki vseh v deželnem zboru zastopanih političnih strank. Tam naj bi razpravljali o vseh odprtih vprašanjih in tako ustvarili medsebojno zaupanje.

Predsednik sosveta dr. Sturm je povedal, da bo o razgovoru z deželno glavarico poročal na naslednji seji sosveta. Veliko predlogov so bili Slovenci na Štajerskem potisnjeni ob rob.

Österreichische Lagergemeinschaft Mauthausen
Initiative Loibl Nord Kärnten – Koroška

vabi na

spominsko svečanost

na severni strani Ljubelja
v soboto, 8. junija 1996, ob 9.30

Slavnostni govorniki:

Predsednik Zveze avstrijskih sindikatov Fritz Verzetnitsch, deželni glavar dr. Christof Zernatto in predstavnik bivših francoskih internirancev.

Prisrčno vabljeni!

KOROŠKA SINDIKALNA ZVEZA

Ali bo prišlo do protestnih akcij?

Avstrijska sindikalna zveza je priča močne racionalizacije v vseh gospodarskih panogah, še posebno pa prizadene recesija v tem letu zaposlene v gradbenem gospodarstvu. Kot poglobitveno nalogo pa vidijo predstavniki sindikata, da odločno zastopa interese delojemalcev in svojih članov in članic. Receptov za zmanjšanje nezadržno rastoče brezposelnosti pa še ni na mizi.

Letni delovni čas

Dolgotrajna pogajanja socialnih partnerjev o letnem delovnem času zaposlenih v gradbeništvu so potekala do danes brez konkretnega rezultata. Po izjavi predstavnikov sindikata bi njihov delovni model, ki predvideva 45 oziroma 35 delovnih ur na teden, znatno zmanjšal število brezposelnih v tej gospodarski panogi. Gradbeno gospodarstvo pa zahteva maksimalni delovni čas v znesku 52 ur tedensko. Rok pogajanj socialnih partnerjev teče do 30. maja, socialni minister Hums pa je napovedal še pred poletjem zakonski osnutek v primeru, da bi se pogajanja razbila.

Nezaposlenost narašča

Po najnovejših podatkih je na Koroškem brezposelnost z 9,9 odstotka najvišja v Avstriji. Avstrijsko poprečje znaša le 7,3 odstotka. Brezposelnost v gradbeništvu se je povišala kar za 70 odstotkov. Šele pred kratkim je proizvajalec smuči, firma Pale v Labotski dolini, izročil približno 150 sodelavcem/sodelavkam »modro pismo«, odpoved delovnega razmerja. Zaskrbljivo pa je dejstvo, da tudi nekatere uspešne firme kot je to Radex kljub visokemu dobičku zmanjšuje število zaposlenih.

Predsednik ÖGB Adam Unterrieder je dejal na tiskovni konferenci, da so zaposleni na meji obremenitve. Sindikat je sicer podprl varčevalne ukrepe koalicijske vlade, ni pa pripravljen akceptirati dodatnih obremenitev samo na hrstu delojemalcev v privatnem in javnem sektorju. Šef sindikalne zveze tudi ni izključil protestnih akcij v naslednjih tednih.

Število članov/članic delavskega zastopstva se je zmanjšalo za 1,3 odstotka in znaša sedaj približno 93.000.

m. š.

K & K ŠENTJANŽ IN SPZ

vabilo na koncert

ausseer HARD BRADLER

Narodna rock glasba – kaj naj bi to bilo? Kako zanimiva zna biti za staro in mlado, se lahko prepričate

v soboto, 8. junija 1996, ob 20. uri
v k & k centru v Šentjanžu

Prisrčno vabljeni!

Sosvet stabilizira ...

Nadaljevanje s 1. strani

Po statističnem pregledu o hrvaški narodni skupnosti na Gradiščanskem, ki s približno 20.000 osebami predstavlja 7 % celotnega prebivalstva v deželi, je predsednik hrvaškega sosveta Leo Radaković opozoril na težavo sestave tega sosveta, ki ga sestavlja 24 članov: 12 predstavnikov hrvaških društev in 12 predstavnikov iz vrst strank. Za sedež pa se poteguje 14 hrvaških društev, kar pogojuje zelo pragmatične rešitve. Tudi Radaković je učinku sosveta pripisal dobre strani, saj je privedel do stabilizacije v skupnih mnenjih.

Kot kritično točko je poudaril njegov obseg, saj je sosvet s 24 člani enostavno prevelik in je bolj podoben parlamentarni strukturi kakor pa neprofesionalnemu svetovalnemu organu. Da gre delo vsaj količkaj naprej in da je možna uskladitev mnenj, so se v hrvaškem sosvetu začeli posluževati modela pododborov in žur fiksa.

Nepreslišna je bila kritika hrvaškega predstavnika na neusklajenosti slovenskega sosveta, saj je tako vlada imela lahko igrice, da je krivdo za zastoj reforme sosveta zvalila na manjšine in so tako tudi konkretni ukrepi glede dvojezične topografije in zahteve v zvezi z dvojezičnim šolstvom otežkočene. Radaković je posredoval zelo zanimive podatke v zvezi z modelom odjave od dvojezičnega pouka. Na Koroškem velja model prijave k dvojezičnemu pouku. Od 1350 šolarjev na gradiščanskih dvojezičnih šolah se jih je od dvojezičnega pouka odjavilo samo 50.

Hrvaški sosvet je za papir Khola in Kostelke. V diskusiji je član predsedstva NSKS mag. Rudi Vouk zavrnil papir Khola in Kostelke ter model državnega ukrepa kot kozmetiko, ponovno je lobiral za etnično zbornico. Na njegovo ugotovitev,

da manjka sosvet za štajerske Slovence, je menil ministerialni svetnik Tichy, da je slovenski sosvet namenjen vsem Slovincem, ne glede na njihovo geografsko poreklo. Kajti tudi

vladujeta pragmatična plat in spoznanje, da je namreč zastopstvo Hrvatov vsota zastopanih društev. Ali drugače povedano: društva zastopajo svoje člane, vsa skupaj pa gradiščanske Hrvate.

Zelo strokovne razprave so si sledile v Neumarktu

Romi, ki so raztreseni po vsej državi in Hrvati, ki živijo tako na Gradiščanskem kot na Dunaju, imajo samo en sosvet. Tichy je lasten sosvet za štajerske Slovence izrecno izključil. Pri tem je zanimiva njegova ugotovitev, da sosvet ni vrh modrosti, ampak element v dolgem mišljenjskem procesu.

Gradiščanski Hrvati odklanjajo etnično zbornico kot način zastopstva

Predsednik gradiščanskega sosveta župan Leo Radaković je na manjšinskem seminarju v Neumarktu potrdil, da gradiščanski Hrvati odločno zavračajo in odklanjajo etnično zbornico kot način manjšinskega zastopstva. Kajti pogoj za to so volitve na podlagi priznavalnega principa ali etničnega katestra, kar pa Hrvati že zaradi slabih zgodovinskih izkušenj odločno zavračajo in odklanjajo.

Radaković je naglasil, da je vprašanje zastopstva seveda prisotno tudi v hrvaškem sosvetu, pri čemer pa tudi v tej zadevi pre-

Predlagani državni ukrep (Staatszielbestimmung) je ocenil kot pomemben preobrat v odnosu države do manjšin. S takim ukrepom bi se Avstrija prvič sama od sebe in ne na pritisk od zunaj ter od zaščitnih sil priznala k obstoju in varstvu narodnih skupnosti in njihovi podpori. To pa pomeni, da je državni ukrep tudi izraz pozitivnega vzdušja in pozitivne filozofije v odnosu med državo in narodnimi skupnostmi.

Predsednik slovenskega sosveta Marjan Sturm je v zvezi s diskusijskim posegom, da manjšinska stranka ni v sosvetu, zahteval, naj sosvet ostane izraz civilne družbe v narodni skupnosti in je v tej zvezi svaril pred okrepljenim vplivom strank v sosvetu. Kot posledica tega okrepljenega vpliva bi se lahko zgodilo, da bi Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet kot osrednji organizaciji in priznani zastopnici koroških Slovencev izgubili svojo težo in s tem tudi svoj vpliv.

Franc Wakounig

GRADIŠČANSKA/ DEŽELNOZBORSKE VOLITVE

V novi deželni zbor bodo izvoljeni vsaj trije manjšinci

Socialdemokratom se po zadnjih prognozah obeta celo absolutna večina sedežev, ÖVP pa bo izgubila na račun svobodnjakov – le minimalne možnosti za Zelene in Liberalni forum

V po številu prebivalcev najmanjši avstrijski zvezni deželi, na Gradiščanskem, bo v nedeljo približno 220.000 volilcev odločalo o novem sestavu deželnega zbora ter o novi deželni vladi.

Sodeč po poteku volilnega boja ter po zadnjih napovedih raziskovalcev javnega mnenja, bodo veliki zmagovalci socialdemokrati, katerim se obeta morda celo spet absolutna večina sedežev v deželnem zboru in potrdilo pozicije deželnega glavarja. Ljudska stranka bo po vseh napovedih znatno izgubila na račun Haiderjevih svobodnjakov, Zeleni in Liberalni forum pa imata le minimalne možnosti, da bi preskočila 5-odstotni volilni prag za vstop v deželni zbor.

V novem deželnem zboru pa bodo – kot že doslej – zastopani vsaj trije pripadniki gradiščanskih Hrvatov: dva na kandidatni listi SPÖ, eden pa na listi ÖVP. Zaradi popolne politične integracije manjšin (Hrvatov, Madžarov in Romov) na Gradiščanskem tudi ne kandidira nobena narodnostna stranka na volitvah.

Prognoze napovedujejo socialdemokratom z deželnim glavarjem Karlom Stixom na čelu najmanj 18, morda pa celo 19 sedežev v deželnem parlamentu (trenutno 17 od 36 sedežev) ter absolutno večino v deželni vladi (trenutno 4 SPÖ, 3 ÖVP) in znova pozicijo deželnega glavarja. Druga najmočnejša poli-

tična sila (trenutno 15 sedežev) naj bi ostala Ljudska stranka, kateri pa grozi ne le izguba sedežev v deželnem parlamentu, temveč tudi eden v deželni vladi. To na račun tudi na Gradiščanskem močno nacionalno obarvanih Haiderjevih svobodnjakov, ki si pričakujejo zvišanje sedežev v deželnem zboru od doslej štirih na vsaj šest ali celo sedem.

Nadvse napet bo razplet volitev glede kandidate Zelenih in Liberalnega foruma. Na čelu liste Zelenih sta dve ženski (Daniela Graf in pripadnica hrvaške manjšine Grete Krojer), glavni kandidat Liberalnega foruma pa časnikar Andreas Trummer. Obe stranki upata – predvsem zaradi znižanja volilnega praga na štiri odstotke – na dodatno motivacijo svojih volilcev in simpatizantov, čeprav realisti menijo, da bi se moral zgoditi »politični čudež«, če bi ena ali druga stranka prestopila prag deželnega zbora.

V nasprotju s Koroško, kjer je manjšinsko vprašanje v volilnem boju vedno prisotno, na Gradiščanskem tega ni bilo opaziti. Razlog zato je močna politična integracija hrvaške in madžarske manjšine v večinske stranke, ki sta manjšinsko problematiko porinile na stranski tir. Želje manjšin so v volilnem boju še najbolj artikulirali Zeleni, ki tudi uradno nastopajo kot »Die Grünen – Zeleni – Zöldek«, čeprav ni dvoma, da si veliko večino glasov iz vrst gradiščanskih Hrvatov in tudi Madžarov medseboj delijo socialdemokrati in Ljudska stranka.

I. L.

DELOVNA SKUPNOST KOROŠKA 95

Prispevek k sožitju in vzdušju v deželi

Sicer je prvotno bilo sklenjeno, da se bo Delovna skupnost/ARGE 95, ki si je zadala za cilj krepitev odnosov med narodoma v deželi ter medsebojno boljše spoznavanje, razpustila po lanskem letu spominjanja in opominjanja. A izkušnja in ugotovitev, da imamo na Koroškem velik deficit civilne družbe ter mnenje mnogih, med njimi tudi deželnega glavarja Zernatta, da toleranca ni samo enoletna naloga, so privedle do spremembe sklepa in DS bo z novim vodstvom ter pod drugim imenom in seveda z ustreznim programom nadaljevala svoje delo. Kot je dejal član predsedstva Dörflinger, je DS 95 v homeopatičnih obrobah prispevala svoje k sprostitvi koroške klime.

Prejšnji četrtek je Delovna skupnost pri Joklnu dala poročilo javnosti o svojem delu in seznanila z načrti za leto 1996. Podatki za lansko leto potrjujejo, da je Delovna skupnost delovala zelo uspešno in je precej prispevala v skupni sklad sožitja, novih idej in predlogov s področja tolerance ter odstranjevanja predsodkov. Sploh je toleranca bila glavno vodilo DS 95.

Kot nadstrankarska in odprta organizacija Delovna skupnost 95 ni le sama priredila prireditev, ampak je v smislu nadgradnje svojim članicam, to so slovenska društva, organizacije strank in Cerkev in podobno, nudila svojo organizacijsko mrežo in naletela na nepričakovano dober odziv.

Med uspešnice prireditev DS 95 sodi niz diskusij na temo »Prepir ločuje – pogovor povezuje« v devetih dvojezičnih občinah. Izkušnje so bile dobre in poučne za vse sodelujoče in navzoče. Nadalje je DS 95 priredila vrsto znanstvenih predavanj o zgodovini Koroške, kjer so nastopili vidni zgodovinarji, jezikoslovci in drugi, tudi disiput na umetniški ravni je bil dobrodošel in zelo živ prav na pohodu čez Lužo.

Organizacija pa je tudi dobro gospodarila in bo od 650.000 šilingov, ki jih je lani dobila od dežele in zvezne vlade, povrnila 50.000, ker jih ni porabila. V deželni birokraciji si sedaj belijo glave, ali je to sploh mogoče in pod katero šifro naj vrnjeni denar vknjižijo.

Vračanje subvencij očitno ni predvideno v miselnem kodu birokratov.

Načrti za leto 1996 so že izdelani. Najpomembnejši dogodek pa bosta personalna in imenska sprememba Delovne skupnosti 95 na obnem zboru 30. maja. 1996. Na njem bo ustanovni predsednik dr. Arthur Roßbacher oddal svojo funkcijo v roke dr. Bernharda Wengerja, ki je doslej bil pristojen za finance. Podpredsednika bosta postala Rudi Dörflinger in Ana Blatnik, mesto sekretarja bo prevzel Marjan Sturm, tajnika bosta gospa Kuschner in Walter Vretscho, v odboru pa bosta še Milka Hubdnik in dr. Roßbacher.

Ime skupnosti bo odslej »Delovna skupnost Koroška/ARGE

Kärnten – Toleranca presega meje/Grenzen überschreiten durch Toleranz«.

Zelo zanimiv je bil diskusijski večer z svoječasnimi zastopnikom Bosne in Hercegovine v bivšem jugoslovanskem predsedstvu Bogičem Bogičevićem, ki je svojčas v predsedstvu bil proti nasilnemu ukrepanju JLA v Sloveniji in je v sledeči vojni v BIH ostal nevtralen. Bogičevića je posredoval predsednik ZSO Marjan Sturm. Točen datum referata bomo še objavili. Načrtovan je tudi jezikovni tečaj v Portorožu od 18.–24. 8. v organizaciji PUAK in Cluba tre popoli, izobraževalni izlet v multikulturno Furlanijo in zbiranje inovativnih alternativ za Koroško.

Franc Wakounig

POGOVOR Z DR. ALBERTOM REITERERJEM

Notranji odnosi bolj ogrožajo manjšino kot zunanji pritisk

Prejšnji teden je univ. doc. dr. Albert Reiterer z dunajskega inštituta za raziskovanje konfliktov predstavil v celovski deželni hiši svojo najnovejšo raziskavo o koroških Slovencih. Z njim se je pogovarjal Franc Wakounig

Kot znanstvenik že dolgo spremljate koroške Slovence. Pred kratkim je pri založbi Drava v Celovcu izšla vaša knjiga »Kärntner Slovenen – Minderheit oder Elite / Neuere Tendenzen der ethnischen Arbeitsteilung«. Katere so največje spremembe in razvojni koraki, ki ste jih v tej dobi ukvarjanja zaznali pri koroških Slovencih?

Mislim, da se je nekaj bistvenega spremenilo navzven. Ko sem prvič prišel s Slovenci v stik, sem imel vtis, da je manjšina potisnjena ob zid in se je tako tudi vedla. Tega vtisa nimam več. Vsaj na deželni ravni se je pojavilo in je zaznavno določeno spoštovanje do manjšine, z občinsko ravno sem premalo seznanjen. To ne pomeni, da ni konfliktov, kajti konflikti bojo vedno, pa tudi preveč resno jih ne smemo jemati. A vendar vidim načelno spremembo v odnosu med manjšino in večino. O notranje-manjšinskih odnosih pa ugotavljam, da so postali ostri in trdi. Morda pa je prav nevarnost od zunaj v preteklosti prispevala do tega, da je manjšina vse notranje konflikte, ki so bili tu, pometla pod preprogo, ker je morala držati skupaj. Sedaj to očitno ni več nujno potrebno. Če obe osrednji organizaciji ne bosta našli in se posluževali drugačnih oblik medsebojnih odnosov in pogovorov, bo obstoj manjšine bolj ogrožen od znotraj kakor pa od zunaj.

Ali imate predloge, kako bi ta konflikt mogli premostiti?

Kot zunaj stoječi imam pri tem težave, kajti čim tesneje mora neka skupina živeti skupaj, tem večja so medsebojna trenja in tudi ljubosumja. Morda bi še najbolj pomagal skupinsko dinamični seminar, na katerem bi sodelovala govornika obeh skupin. Nočem prezreti velikih političnih razlik med Zvezo slovenskih organizacij in Narodnim svetom, kar je v politiki povsem normalno. Kar me moti, je ta oseben, v določeni meri zlohoten način v stikih in pogovorih.

So Slovenci elita?

Ena od glavnih izpovedi Vaše najnovejše knjige je, da so koroški Slovenci na najboljši poti, da bojo, sicer v nastavkih, postali elita. Na drugi strani pa pada je-

zikovna kompetenca, znanje slovenščine pri Slovencih. Ta pojav pa s fenomenom elite pravzaprav ne bi smeli imeti kaj skupnega. Ali je pomemben samo zaradi številčnosti skupine?

To gotovo je. A vrnimo se k prvi točki. Pavšalno gotovo ne velja, da se manjšina razvija v elito. To velja za mlajši rod, ne pa za starejše člane. Mi moramo namreč videti tudi drugo stran medalje: koroški Slovenci so kot skupina prestari. Starostna piramida pri njih je v nasprotju z večino zelo močno premaknjena navzgor. Starejši del je še občutil vso silo slabe plati manjšinstva. In za starejši zgornji del ugotovitve glede elite ne veljajo. Vtis močne elite pri Slovencih krepi tudi dejstvo, da je zadnja desetletja precejšen del manjšine bil asimilirani in so odpadli nižji sloji, in je, če upoštevamo številke štetij, preostala majhna skupina, za katero obstaja nevarnost, ali jo naj še kot polnovredno narodno skupnost upoštevamo.

Akademski kit manjšine

Torej bi lahko pri manjšini govorili o akademski predvesnosti (Kopflastigkeit)?

Nočem trditi, da manjšini manjkajo druge socialne plasti in rokodelski poklici, a v primerjavi z večino ji manjkajo določeni elementi za polnovredno družbo. Seveda pa manjšino dodatno še slabi dejstvo, da mnogi člani doma ne najdejo dela in se morajo odseliti drugam. Tako se zmanjšuje tudi število govorcev njenega jezika, slovenščine.

S tem pa smo že pri drugem delu vprašanja, namreč pri jezikovni kompetenci. Ta razvoj še zdaleč ni tako dramatičen kot pri gradiščanskih Hrvatih, kjer opažamo samo še ozko jezikovno kompetenco. Vendar je jezikovna kompetenca pri Slovencih tako nazadovala, da je slovenščina sicer še vedno jezik domovine, jezik zaupnega, a za nekatere osebe ni več v isti meri kot nemščina enakovreden jezik za vse življenjske okoliščine.

Ali ne bi prav zaradi vse boljše izobrazbe manjšincev morala rasti jezikovna kompetenca, jezikovna zmogljivost celotne narodne skupnosti?

To je jasno. Ne smemo pa pozabiti, da ima boljša izobrazba v tej točki samo omejen učinek. Upoštevati moramo namreč število govorcev. Delež akademsko izobraženih je pri Slovencih dvakrat tako velik kot pri nemškogovorečih, to je 6 %. To pa spet ni tako visoko število. Seveda se ta učinek krepite jezikovne kompetence

Prof. dr. Albert Reiterer

pojavlja in seveda ne smemo podcenjevati, da izobražena plast, da ta glava vpliva na in v narodno skupnost v taki meri, da lahko brez nadaljnega ugotovimo, da bi brez nje slovenske narodne skupnosti ne bilo več ali pa samo še v razpršenih ostankih. Akademsko izobraženi Slovenci danes držijo manjšino pokonci. A ugotoviti moramo, da ta vpliv ne more vsega popraviti, predvsem pa ne te strukturalne zapostavitve slovenščine, da je samo drugi jezik.

Asimilacija gre naprej

Kaj je rešitev? Drugačen šolski model? Pri predstavitvi je neka žena rekla, da si želi takšen pouk, pri katerem bo slovenščina dejansko enakovredna nemškemu učnemu jeziku. Torej je neobhodno potrebna temeljita reforma pouka, kar pa je brez konsensa vladajočih iluzija.

Prav to je ključna točka tega vprašanja. Enostavni odgovor na to vprašanje bi bila dvojezičnost tudi za večino na dvojezičnem območju, pri čemer je treba vključiti upravne centre kot Celovec in Beljak, kjer živi glavni delež slovenske inteligence. A to je nerealno, ker je večina večine proti. Dejstvo pa, da nezamisljiv delež večine hoče svoje otroke vzgajati dvojezično, je zame žarek upanja. Kajti ta pripravljenost za dvojezičnost priznava in potrjuje enakovrednost obeh deželnih jezikov. Otroci v šoli slovenščine ne bi smeli doživljati in spoznavati kot tuj jezik, ampak kot jezik vsakdana, ki ga govo-

rijo. Kajti jezik je treba govoriti, samo tako se ga naučiš.

V svoji knjigi ste navedli še druge zanimive podatke. Med drugim ugotavljate, da asimilacije na žalost ni konec. Ali to pomeni, da moramo pri štetju leta 2001 računati s ponovnim padcem števila slovenskogovorečih oz. Slovencev?

Če si ogledam starostno strukturo Slovencev, je to vsekakor mogoče, in sicer na podlagi mehničnega učinka starostne podobe Slovencev. To se bo zgodilo, če ne bo uspelo pridobiti dela tistih, ki jih imenujem »neme Slovence«, in jim posredovati, da pripadnost k tej identiteti ni povezana z neugodnostmi, da jih tega ni treba biti strah in da so s tem del tistega prebivalstva, ki razpolaga z več kot samo enim izraznim sredstvom, samo z enim jezikom.

Neenotni pojmi

Morda bi bilo treba poudariti pomen funkcionalnosti jezika?

To je neobhodno potrebno, treba pa je stran od tega, da bi slovenščina imela samo neko ritualno nalogo, ko je z dvema slovenskima stavkoma pri prireditvah takorekoč zadoščeno dvojezičnosti in prireditvev poteka naprej v nemščini.

Vi operirate tudi s pojmom »priznavanje«. Kaj menite o priznavalnem načelu, nadalje o pojmu »integracija«, pri čemer ga obe osrednji organizaciji koroških Slovencev različno tolmačita in uporabljata. ZSO govori o

»funkcionalni integraciji«, za Narodni svet pa je sporen način, ne pa dejstvo integracije.

Pojem priznavanja ni slučajno vzeti iz verskega sveta, a primerjava med nacionalnim priznavanjem in religioznim elementom le kaže, da se je treba od tega priznavanja oddaljiti. Ne zato, ker bi priznavanje k nečemu bilo nekaj negativnega, slabega, ampak zato, ker bi naj bilo nekaj samoumevnega. In k nečemu, kar je samoumevno, se ni treba priznavati. To pomeni, da je moj svet enakovreden vašemu in da s stalnim pozivanjem k priznavanju tudi ne bo boljši ali slabši.

Ali s tem mislite etnično načelo?

To je problematično. Mi ne moremo mimo tega, in po mojem gre ZSO včasih predaleč, da moramo v situaciji manjšine, ki se bori za preživetje, reči, da sem pripadnik te manjšine. Vprašanje je le, ali se mora nekdo stalno priznavati, ali se mora vsak član manjšine, preden nekaj pove, priznati kot manjšinec. V bistvu pa bi vse to, o čemer se zdaj pogovarjamo, moralo biti nekaj povsem samoumevnega. In naj zveni še tako paradoksalno, splošna ravnodušnost bi v tem vprašanju bila boljša kot pa priznavanje.

Pri predstavitvi knjige je bila tudi izrečena pobuda, da bi pojma »večina« in »manjšina« nadomestili s pojmom »narodni skupnosti«. To tudi zato, da kriterij številčnosti ne bi igral več te usodne vloge, kot jo igra pri »manjšini« in »večini«.

Iz političnih razlogov sem zato. Kot socialni znanstvenik pa menim, da se s pojmom »večina – manjšina« da neprimerno bolje delati.

Vindišarstvo

Ugotovili ste, da »vindišarji«, ki so vselej bili le politični instrumentarij delitve manjšine, izumirajo. To pomeni, da s tem odpade tudi ta politični instrumentarij?

Izumiranje »vindišarjev« gre na račun manjšine. Številke preteklih 40 let potrjujejo, da imamo deklarirane Slovence in »vindišarje«. Število deklariranih Slovencev se ni bistveno spremenilo, domala izginili pa so »vindišarji«. In če oboje štejejo kot Slovence, kar »vindišarji« tudi so oz. so bili, potem je prav ta del izginil v asimilaciji. Zato ugotavljam, da je zadeva »vindišarjev« dosti bolj kompleksna, kot smo jo doslej pojmovali, razlagali in obravnavali. Drugo pa je, da deklarirani »vindišarji« niso (Dalje na 4. strani)

edini »vindišarji«, ampak imamo še tiste, ki se niso deklarirali, čeprav so po poreklu bili oz. so Slovenci. Za te bi se morali Slovenci bolj potruditi in zanimati, čeprav menim, da je že prepozno. O njih je svojčas kolega Merkač napisal študijo in dokazal, da niso pripravljeni na borbeno vzdušje.

Modeli za prihodnost

Odnosi med osrednjima organizacijama so znani. Kolega Avgustin Malle je dejal, da bi osrednji organizaciji morali izdelati modele za medsebojne odnose, za sožitje v deželi oz. državi in za odnose s Slovenijo. Torej trojna naloga. Trenutno takih modelov ni, kar se Slovincem nekega dne zna krepko maščevati. Lahko se namreč zgodi, da se bo nekega lepega ali grdega dne to okno za posredovanje modelov sožitja, kohabitacije, kot bi dejal pokojni francoski predsednik Mitterand, zaprlo in potem osrednjima organizacijama ne bo preostalo drugega kot žalovati za tem zamujenim ugodnim političnim trenutkom in bosta stisnjeni v defenzivo. Brez skupnih predlogov torej ne bo šlo?

Točno. To ne pomeni v prvi vrsti, da sta si osrednji organizaciji zmeraj in v vsakem vprašanju enotni. Politični pluralizem manjšine sploh ne ogroža, dokler oz. če si je enotna v zadanem cilju: to je ohranitev lastne identitete, jezika, narodnosti.

Pri tem moramo razlikovati med etnično stranko oz. virilnim mandatom in skupnim zastopstvom. Vem, da sta tako NSKS in ZSO gluha na eno oz. na drugo uho. Skupno zastopstvo je nekaj bistveno drugega kot virilni mandat, ki vrhu tega ogroža temelje naše demokracije.

Nekaj miselnih modelov za zastopstvo: krepitev sosveta, osvobojenega številnih nepotrebnih priveskov, bi bila ena možnost, etnična zbornica bi lahko bila ideja, o kateri je mogoče razmišljati. Važno je, da je narodna skupnost zmožna ukrepanja in opravilno sposobna, in ne, kot to kaže sosvet,

nemočen svetovalec.

Nujno pa bi svaril pred politiko zaščitne sile, ki se ni obnesla. Kajti vsaka država, in to Slovenija je, dela in računa kot država in usmerja svojo politiko po logiki državnih interesov, ki pa ni nujno logika manjšine. Treba se je zanesti na lastno moč.

Kaj menite o javnopravnem zastopstvu?

V to se sploh ne bi spuščal, ker je to specifična točka, ki bi med osrednjima organizacijama privedla do polarizacije, ki bi jahala na simbolu javnopravnega, čeprav ta javnopravnost po mojem ni tako važna in pomembna. Po mojem gre bolj za politično zastopstvo, ki bi izpolnilo tri zahteve:

a: legitimacija od baze (bazična legitimacija). To je lahko izvoljena indirektno, kot sedaj člani sosveta, ali direktno. Pomembna je legitimacija baze. S tem odpade diskusija o javnopravnem zastopstvu.

Ker sta obe osrednji organizaciji priznani kot zastopnici koroških Slovencev, je v bistvu potrebna samo skupna zastopstvena nadgradnja?

Točno.

b: Potreben je močnejši element samoupravljanja pri sklepih tega zastopstva. Njegovi sklepi naj bi bili obvezni. Torej je temu zastopstvenemu telesu treba dati pristojnosti in odgovornosti. Država mora dati na razpolago potrebna sredstva in telo vzeti absolutno resno. Na primer naj bi to telo imelo načelno pravico do dajanja izvedeniškega mnenja tudi v splošnih političnih ukrepih. To je važno, ker sega ta pravica daleč preko ozkih manjšinskih zadev in je veliko bolj pomembna kot ukrepi simbolične politike. V primeru, da bi etnično zastopstvo zadeve kvalificirano zavrnilo, pa pritožba oz. zavrnitev ne bi obveljala, bi morala država ali urad do kvalificirano utemeljiti.

c: Tretji element pa je celovitost institucij na vseh področjih družbenega življenja. V primerjavi z gradiščanskimi Hrvati so koroški Slovenci v tej točki že precej dosegli.

Hvala za pogovor!

GEORGE TABORI: MEIN KAMPF

Odlična predstava Tržačanov

Slovensko narodno gledališče iz Trsta je prejšnji teden gostovalo v celovškem Felsentheatru na povabilo SPZ in KKZ s Taborijevo dramo »Mein Kampf«. Zakotna luknja dunajskega »moškega bivališča« je našla odličan ambient v pozemnem (ali podskalnem) rovu nekdanjega rudnika, vsekakor nič za za klavstrofobe (tiste, ki se boje zaprtih prostorov).

Zaprta prostor pa je v glavi mladega Hitlerja, ki je zaradi

revščine prisiljen, da si deli bivališče s postarnim in modrim Judom. Po nenaravnih, bolezenskih izbruhih sovraštva je Hitlerja spoznal ves svet, omejenost in sovraštvo sta vzrok vsem vojnim tragedijam na svetu, ne samo drugi drugi svetovni vojni. Z vedenjem gledalcev o posledicah ideologije mladega prenapeteža je postal prostor grozljivo utesnjen in tekst prav tako grozljivo aktualen ...

S. W.

V Bilčovsu radi pojo

Tri pevske zборе imajo v Bilčovsu, od teh sta nastopila dva: mešani ter moški zbor, manjkali so še »Vaščani pojo«. A za vigredni koncert so vskočili še Tamburaši iz sosednjega Šentjanža in vse je šlo kot po maslu. Moški zbor že dolga leta vodi mag. Mirko Laußegger, mešani pa ima zborovodkinjo iz Slovenije Ireno Kosmač. Kvalitetno petje (v Bilčovsu imajo nekaj izredno dobrih pevk in pevcev) je navdušilo občinstvo v lepi ljudski šoli. Poetično-pomladni tekst je pripravil Janko Ferk, ki ga je prebrala Katja Gasser.

PRI JOKLNU – LITERARNI VEČER IN KONCERT

Pišem, kar me zanima, pravi Dušan Jelinčič

Literatura Slovencev iz Italije – Dušan Jelinčič in Peter Rustja

Pretekli četrtek je KD Pri Joklnu nadaljevalo z nizom prireditev o zamejskih Slovencih v Italiji.

Tokrat je predstavil Peter Rustja, urednik Primorskega dnevnika, izredno živo in napeto enega najzanimivejših pisateljev sodobne slovenske literature – Dušana Jelinčiča iz Trsta.

Potovanja

Dušan Jelinčič se je rodil leta 1953 v Trstu. Diplomiral je na filozofski fakulteti tržaške univerze iz sodobne književnosti in modernih jezikov in je novinar pri slovenskih radijskih oddajah in televizijskih poročilih ustanove RAI.

V mladosti je veliko potoval po vsem svetu. Tako je spoznal življenjske navade afriških in južnoameriških prebivalcev in seveda tudi lastne meje svojega ekstremnega življenja. Udeležil se je tudi raznih alpinističnih odprav. Posebno pa je vzljubil latinsko Ameriko, deželo kon-

trastov, socialnih napetosti, barvitosti, bogastva in revščine.

Literarno ustvarjanje

Vsa njegova lastna doživetja, srečanja z najrazličnejšimi ljudmi, razmišljanja in spoznanja pa so vgrajena v njegove romane, potopisne pripovedi in novele. Velik vpliv na njegovo pisateljsko delo pripisuje Kafki, Sartru in Camusu, ki jih je vneto prebiral v mladinskih in študijskih letih.

Avtor ima za sabo sedem samostojnih knjižnih objav, med katerimi sta dva uspešna romana na alpinistično temo: Zvezdnate noči (1990) in Biseri pod snegom (1992). Lanski prevod Zvezdnatih noči v italijanščino pa je bila uspešnica na vsedržavni ravni. Doživel je že tri izdaje, zanj pa je avtor prejel tri prestižne nagrade.

Najnovejši roman »Tema na pomolu« (1995) predstavlja v slovenski literaturi vračanje k eksistencialni prozi. Pripoved se osredotoča na eno samo bist-

veno temo: občutek krivde, nje realne učinke, utemeljenosti in posledice. Vendar je pri opisanju te tematike prisotna globlja psihološka komponenta, ki daje romanu večplastnost. Tako nas tema zločina in kazni spominja na Dostojevskega in Kafko. Tisto neizrečeno v naši duši, kar ponazarja tema na pomolu, pa na Sartra in predvsem na Camusa.

Dušan Jelinčič piše poleg proze še eseje in razprave, literarne in gledališke kritike za slovenski ter italijanski tisk, radio in televizijo.

Koncert

V petek je očaral publiko z izjemnim glasbenim darom in koncertnim znanjem mladi tržaški harmonikar (klasična harmonika) Corrado Rojac. Njegova izvajanja skladb oblikujeta predvsem dve značilnosti: virtuosno obvladavanje instrumenta in velika vsebinska in izrazna poglobljenost.

m. š.

EVROPSKI DESIGN DEPO

Niko Sturm in Christof Gantner

Niko Sturm

Christof Gantner

Dva mlada, vendar popolnoma različna človeka / umetnika se predstavljata prvič celovški publiki z lastno razstavo. Niko Sturm, maturant ZG za Slovence, se je leta 1994 vpisal na visoko šolo za umetnost na Dunaju, kjer je spoznal tudi Christofa Gantnerja iz Predarlške.

Značilno za slikanje Nika Sturma je, da pripoveduje življenjske zgodbe, te pa so sestavljene iz raznih kratic, ki pa so med seboj povezane. Tako nastane neke vrste dnevnik z gra-

fičnimi in slikarskimi upodobitvami. Niko Sturm uporablja svetle in temne barve, prevladuje svetlo siva, bela in črna, slika pa na platno oziroma molino.

Christof Gantner, ki je nekoliko starejši in je imel že nekaj lastnih razstav, črpa svoje motive iz narave in okolja, ki ga obdaja. Karakteristično je slikanje z močnimi in kričečimi barvnimi kompozicijami, ki ponazarjajo skrb človeka in družbe za varstvo okolja in vsega življenja. **m.š.**

PLESNI TEATER IKARUS

Z »Marijo Terezijo« na Dunaj

Viharno morje na poti v bodočnost

Plesni teater »Ikarus« z umetniškim vodjem Zdravkom Haderlapom na čelu bo meseca junija nastopil na Dunaju v okviru »Wiener Festwochen«. Tematika najnovejše produkcije, ki je nastala v sodelovanju z »Wiener Festwochen« in štajersko kulturno iniciativo, je pretekla avstrijska zgodovina.

Marija Terezija je potovanje naravnost v zgodovinsko srce Avstrije, ki je še vedno polno tega, kar ji je vcepila nekdanja

velika mati. Iskanje avstrijske identitete je prikazano na osnovi ladijskega potovanja.

Posadki (podložnikom) poveljuje (kapitan) Marija Terezija, cilj pa je blagoslovljena dežela Avstrija. Posadka z nevidno Marijo Terezijo na čelu, ne zavedajoč se smisla potovanja, doživlja baročno veselje do življenja v razsvetljenjskem družbenem redu, raztrgana med cerkveno odvisnostjo in veseljem po svobodi.

Tekst ja napisal dr. Manfred

Moser s celovške univerze, na trak ga govori Peter Raab iz Mestnega gledališča, avtor Gert Jonke pa je sodeloval pri oblikovanju scenskega koncepta. Ansambel sestavljajo plesalke in plesalci iz Italije, Slovenije, Bolgarije in Koroške.

Ikarus bo nastopil 7., 10. in 11. junija v Museumsquartierju, hala B, na Dunaju, ob 20. uri. 14. in 15. junija pa bo plesni ansambel gostoval v Gradcu v Orpheumu ob 20.30, 25. julija pa v Čedadu. **m.š.**

PREVALJE / PREŽIHOVA BRALNA ZNAČKA

35 let branja

Osnovnošolci Mežiške doline so že petintrideset let zvesti branju literarnih del v okviru gibanja Prežihove bralne značke, poimenovanemu po pisatelju Lovru Kuharju-Prežihovem Vorancu. Zamisel s ciljem razvijanja bralne kulture med mladimi se je porodila profesorju Stanku Kotniku z OŠ na Prevaljah. Najprej je vodil bralne krožke, kjer so se pogovarjali o prebranih knjigah z določenega seznama. Nato sta z ravnateljem, pisateljem Leopoldom Suhodolčanom, za idejo pridobila aktiv slavistov Koroške ter stvar uresničila. Pri organizaciji so sodelovali tudi aktivisti Društva prijateljev mladine.

Tekmovanje za Prežihovo bralno značko se je razširilo, zajelo je tudi srednješolce ter doživelo nekaj dopolnitev. Priključili so najprej učence drugih in pozneje še prvih razredov v program Cicibanove bralne značke. Pred petnajstimi leti pa je stekla še Suhodolčanova bralna značka v spomin na znanega mladinskega pisatelja, ob njegovi prerani smrti.

Danes potekajo tekmovanja za bralne značke le še v osnovnih šolah. Nedavno so se s svečanostjo na Prevaljah spomnili začetkov »bralnih značk«, ki se je je udeležilo

okrog sto učencev iz Mežiške doline, ki so skozi celotno obdobje osnovnošolskega šolanja osvajali bralne značke. Z njimi so se pogovarjali pisatelj Tone Partljič, Igor Longyka, poslanka v Državnem zboru Vika Potočnik, župani treh občin ob reki Meži in učitelji – mentorji. Mladi bralci so ob tej priložnosti dobili zlato značko Leopolda Suhodolčana, spominsko majico z motivom bralnih tekmovalcev, knjižno darilo in dišeči šopek »Prežihovih« solzic. Med njimi je bila tudi Mojca Š. iz Raven. V kratkem pogovoru je dejala, da je po pripovedovanju mame pričela brati s petimi leti, sama pa se spominja branja iz male šole. Najraje prebira romane, pa avtobiografska in humoriistična dela ter satire. O svojih vrstnikih meni, da v poprečju bero premalo. Bolj so jim zanimivi televizija in računalniške igrice. Med vzroki za to vidi tudi površno sprejemanje sporočil knjige. Strinja se z mnenjem, da je knjiga človekova prijateljica, saj je v njej veliko zanimivega, lahko se vživljaš v drug svet....

Veliko šolarjev in dijakov tudi pri nas pozna to tekmovanje in prav tako vneto bero.

Samo Šavc

Ob navzočnosti visoke politične prominenca z deželnim glavarjem dr. Zernattom na čelu so se pretekli četrtek uresničile sanje celovških prebivalcev, avtomobilistov in tudi politikov. Po več kot 30-letnem načrtovanju, številnih diskusijah in protestih s strani raznih iniciativ o poteku trase so z velikim veseljem in ponosom otvorili 12 km dolgo cesto, ki teče kar 6 km skozi predore.

Z izgradnjo tega obvoza, ki je trajala skoraj 5 let in je stala 3,4 milijarde šilingov, bo končno razbremenjena obvozna cesta južno od Celovca (Südring), ki močno obremenjuje stanovalce s prometnim ropotom in strupenimi plini. Vsekakor šte-

CELOVEC: KONČNO OTVORITEV

Okolju prijazen obvoz Celovec-sever

je obvoz severno od Celovca med najdražje odseke avtoceste v Avstriji in v Evropi.

Do leta 2000

Po izjavah politikov in predstavnikov ÖSAG bodo do 1. 2000 dogradili še vrzel 18,2 km pri Velikovcu. S tem bo dograjena avtocesta, ki bo povezovala Dunaj s Palermom.

Začetek gradnje načrtujejo za konec leta 1996, pod pogo-

jem seveda, da bo zagotovljeno tudi financiranje. Dogradili pa bi avtocesto do konca leta 1999, stroški za gradnjo pa bodo znašali približno 3 milijarde šilingov.

Ob gradnji avtoceste pa so arheologi in biologi celo odkrili keltsko vas, v bližini Dhovš (Lendorf), ob nekdanji rimski cesti, ki je vodila skozi Koroško na Dunaj.

m.š.

OBISK

Dr. Vencelj pri ZSO

S seje ZSO

Dr. Peter Vencelj, državni sekretar v Uradu za Slovence po svetu R Slovenije, je obiskal sejo odborov Zveze slovenskih organizacij, ki je bila v petek v Šentjanžu. V izčrpnem pogovoru, kjer so odborniki obrazložili svoje skrb zaradi nerazčiščenih odnosov Slovenije do ZSO, se je dr. Vencelj izrekel za pospeševanje skupnih interesov v prid narodne skupnosti in za to, da bi zastopstveno problematiko umaknili z dnevnega reda, saj to ovira plodno delo manjšinskih institucij za bistvenejše zadeve.

Dr. Vencelj bo jeseni predvidoma postal veleposlanik R Slovenije v Bonnu. Kdo ga bo nasledil na zdajšnjem mestu, še ni znano.

PRIREDITVE

PETEK, 31. 5.

- CELOVEC, v Mestnem gledališču
11.30 Svetlana Makarovič: »Show strahov« – strahosmešni kabaret za otroke in mladino; gostuje Mestno gledališče ljubljansko
- CELOVEC, pri Joklnu, Badgasse 7 – KD Pri Joklnu
19.30 Razstava »Kreativno izražanje prizadetih otrok in mladostnikov«; glasbeni okvir integrativna glasbena skupina (do 14. 6.)
- TINJE, v domu
19.30 Uvod v moderno slikarstvo (dipl. inž. Andrej Dolinar)
- SELE, v farnem domu – Glasbena šola
19.30 Javni nastop GŠ oddelka Sele
- ŠENTPETER pri Šentjakobu, na VŠGP
20.00 Sklepna prireditve »Sem to res jaz?«
Odgovori s plesom, besedo, pesmijo, obleko ...
- LOČILO, v Posojilnici-Bank, 1. nadstr.
20.00 Felix Mitterer, »Obiški«; tri enodejanke; gostuje gledališka skupina SPD »Radiše«
- HODIŠE, na gradu – Keutschacher Kulturkreis / Hodiški kulturni krožek
20.00 Literarni večer, odlomki iz slov. literature. Manfred Klein bere Trubarja, Cankarja, Lipuša, Prežihara in Hanjara Weissa. Uvodne misli dr. H. Mračnikar

SOBOTA, 1. 6.

- ŠENTJANŽ, k & k center – SPZ
18.00 »Pejsaž / Paysage«;
odprtje razstave del Kristijana Sadnikarja
- k & k String Quartet – koncert od Straussa do Falca, od Figara do Tretjega človeka
20.00
- KAZAZE, pri Ilgu – Fara Kazaze
20.00 Benefični koncert za nabavo novih orgel
- ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
20.00 24. srečanje štirih pevskih zborov, sod. MePZ »Svoboda« iz Stražišča in MePZ »KUD Brežice« iz Slovenije, MoPZ »Vasilij Mirk« iz Proseka-Kontovela (Italija) ter MePZ SPD »Zarja«
- GLOBASNICA, v avli ljudske šole – SKD Globasnica
20.00 Slavnostni koncert ob 40-letnici MePZ »Peca«; literarni prispevki Jernej Kuntner

NEDELJA, 2. 6.

- BOŽJI GROB, ljudska šola
15.30 Koncert »Ta drumlja je zvomlana« MePZ Podjuna, mladinski zbor Podjuna, otr. pevski zbor Mlada Podjuna

TOREK, 4. 6.

- CELOVEC, Mladinski dom, Mikschallee 4 – MD, SPZ
20.30 »Stol« (dramska kolaža). Nastopajo dijakinja in dijaki Mladinskega doma. Besedilo in režija M. Hinteregger

SREDA, 5. 6.

- BOROVLE, pri Cingelcu na Trati – GŠ
19.00 Javni nastop učencev Glasbene šole oddelka Borovlje
- GLOBASNICA, v ljudski šoli – GŠ
19.00 Javni nastop učencev Glasbene šole oddelkov Šmihel in Globasnica

ČETRTEK, 6. 6.

- GMÜND / SOVODNJE, na gradu – Zveza amaterskega gledališča
10.30 Opla / Hoppala (po Moliere); gostovanje gledališke skupine z gimnazije iz Most (Ljubljana)
- GMÜND / SOVODNJE, na gradu
22.00 Felix Mitterer: Krach im Hause Gott; gostuje »Teatr brez...« iz Šentjanža

SOBOTA, 8. 6.

- LJUBELJ, pred spomenikom na avstr. strani – Österr. Lagergemeinschaft Mauthausen, Initiative Loibl Nord
9.30 Spominška svečanost; slavnostni govorniki F. Verzetnitsch, dež. glavar dr. Ch. Zernatto, predstavnik bivših francoskih internirancev
- ŠENTJANŽ, k & k center – SPZ
20.00 Ausseer Hardbradler (koncert)
- ZGORNJE BOROVLE, pri Ledincih, na Fridlnovem skednju, mesarija Warum
20.30 Koncert in predstavitev CD »Brez meja – Grenzenlos« Mladinske skupine Ledince. Igrata tudi Kristijan Filipič (prečna flavta) in Janez Gregorič (kitara)

NEDELJA, 9. 6.

- MATAJUR – Slovensko planinsko društvo
9.30 25. srečanje obmejnih planinskih društev, zbirališče pred kočjo G. Pelizzo pod vrhom Matajurja. Ob 10. uri nezahteven pohod na vrh, ob 11. uri maša na vrhu. Ob 14. uri kulturni program s svečanostjo

ŠKOFIČE, v društveni sobi – Glasbena šola
19.30 Javni nastop učencev GŠ oddelka Škofiče

SREDA, 12. 6.

RADIŠE, v kulturnem domu
19.00 Javni nastop učencev Glasbene šole – oddelki Radiše

SOBOTA, 15. 6.

TINJE, v Domu prosvete
20.00 Klavirski recital – Toni Kernjak izvaja skladbe Franza Schuberta, Roberta Schumanna in Zegirja Ballata

RAZSTAVE

SEMISLAVČE, galerija Šikoronja Rožek – razstava del Brigitte Kordina (do 16. 6.). »Približevanja«, vodstvo skozi razstavo 14. 6. ob 19. uri.

CELOVEC, galerija Judith Walker, Lidmanskysgasse 8 – razstava del Gustava Januša

ŠENTJANŽ, k & k center – razstava del Kristijana Sadnikarja »Pejsaž/Paysage«

CELOVEC, pri Joklnu – razstava »Kreativno izražanje prizadetih otrok in mladostnikov« (do 14. 6.)

TINJE, v Domu – razstava del Frica Močnika (do 12. 6.)

KKZ

Teden mladih umetnikov

v Mladinskem centru na Rebrci,
od 22.–27. julija '96 in od
29. julija do 3. avgusta '96
Prijava sprejema KKZ,
10.-Okt.-Str. 25/III
tel. 0463/51 62 43

KKZ

Jezikovne počitnice

za mlade od 10. do 16. leta
od 30. junija – 20. julija '96
Prijava sprejema KKZ.
Tri ure pouka dnevno,
integracija v družinah, izleti,
spoznavanje dežele in ljudi
na kratkih izletih in možnost
za šport in razvedrilo.

Hardbradlerji v Šentjanžu!

Z novo avstrijsko pop glasbo se bo v soboto, 8. junija predstavila skupina »Ausseer Hardbradler«. S svojim nezamenljivim stilom si vedno bolj osvajajo srca v alpski republiki, saj sloni njihova glasba prav na izraznih elementih prave ljudske glasbe, brez prevelikega respekta, kar je seveda silno zabavno. Pogoji za izvajanje take glasbe pa je brezhibno obvladovanje instrumentov in manevriranje med »starim« in »novim« je že povsod, kjer so nastopili, navdušilo staro in mlado.

Praznujejo

Alojz Kraxner iz Hattendorfa – rojstni dan; Valentin Srienec iz Večne vasi – rojstni dan; Greta Knellwolf iz Podkrajca – rojstni dan; Marija Hütter, Ivanka Picej in Stanko Kraut iz Šmihela – rojstni dan; Alojz Kristof iz Vidre vasi – rojstni dan; Ursula Sticker z Bistrice pri Šentjakobu – 85. rojstni dan; Stanko Kraut iz Šmihela – 70. rojstni dan; Janja Ogris iz Drabunaž – 22. rojstni dan; Stanko Vrečar iz Stranj – rojstni dan; Rozi Kajžnik iz Šentpetra – rojstni dan; Hanca Urschitz iz Loč – rojstni dan; Tomaž Scheinig – 50.

rojstni dan; Marija in Ludvik Perdacher iz Rožeka – 50. obletnico skupnega življenja; Ani in Adi Udermann iz Borovelj – 20. obletnico skupnega življenja; Tonček Urschitz iz Loč – rojstni dan; Mira Pehani iz Celovca – 80. rojstni dan; Hudopiskova Anči iz Hodiš – rojstni dan; Nuži Dovjak – Žnidarjev iz Sel – rojstni dan; Angela Roblek – Pušelčova iz Sel – rojstni dan; Angela Mak s Kota – rojstni dan; Kristijan Ošina iz Lepene – 20. rojstni dan; mag. Geli Schellander iz Celovca – rojstni dan; mag. Marija Male iz Celovca – rojstni dan.

SLAVLJENCEM ČESTITA TUDI SLOVENSKI VESTNIK

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 30. 5.

18.00 Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 31. 5.

18.00 Kulturna obzorja.

Sobota, 1. 6.

18.00 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 2. 6.

6.00 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! Duhovna misel.

18.00 6 x 6 – Domače uspešnice.

Ponedeljek, 3. 6.

18.00 Kratek stik.

Torek, 4. 6.

18.00 Partnerski magazin.

Sreda, 5. 6.

18.00 Domača glasbena mavrica.

21.04 Srednjeevropski obzornik.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 2. 6.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 3. 6.

16.20 TV SLO 1

Z naslednjimi prispevki:

- »Narod naš zaklade hrani ...« – zaključna prireditev višje šole za gospodarske poklice v Šentpetru.
- Dvojezični napisi na Koroškem – ali kako se ponekod »izogibajo« zakonu.
- Varstvo ABCČ že 5 let skrbi za šolarje javne dvojezične ljudske šole v Celovcu.
- Deželna razstava v Borovljah: ponudbe z robov.
- Zaščitno območje: travniki so pisana paša za oči.
- Pomlad takrat je, ko bi radi dali drugim, kar je v nas. Spomini ob 50-letnici poroke.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Glavna urednica Sonja Wakounig;
uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig,
Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

**Zadruga Market Center Trade GmbH
A-9143 Šmihel nad Pliberkom 119**

Za naše novo ustanovljeno podjetje iščemo
kvalificirano/nega, angažirano/nega, samostojno/nega

asistentko/ta za posloводство

Vaše naloge:

- korespondenca (na tehničnem in trgovskem področju)
- vsesplošna tajniška dela
- delo na računalniških sistemih

Vaše kvalifikacije:

- srednješolska ali višja izobrazba s primerno prakso
- znanje računalniških sistemov
- pismeno znanje obeh deželnih jezikov, znanje angleščine in po možnosti italijanščine

Nudimo Vam:

- nalogi primerno plačo
- možnost nadaljnega šolanja
- zanimiv delokrog
- prijazno domače vzdušje

Če imate primerno izobrazbo in poleg tega še talent za organizacijo in se bi radi udeleževali v novo-ustanovljenem domačem podjetju, nam pošljite pismo prošnjo z življenjepisom in spričevali na naslov

**Zadruga Market Center Trade GmbH
A-9173 Šmihel nad Pliberkom 119, v roke g. posl. Konrada Blajsa**

IZ DUNAJSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Predavanja, knjige, razstava

Razmah kulturnih prireditev na Dunaju se konec meseca maja vsekakor bliža vrhuncu. Pred prihodom poletja so se tako tudi Slovenci odločili, da bodo s svojim deležem kulturnih prireditev opozorili nase. Klub slovenskih študentk in študentov je na temo »Živele ženske« pripravi predavanja dr. Katje Sturm-Schnabl in dr. Marije Jurić-Pahor. Naj predstavim le prvo »Ženske v slovenski literaturi«, saj je drugo sovpadalo s predstavitev knjig v nemščini »Kratko poročilo o dolgo obleganem mestu: Pravičnost za Sarajevo« Draga Jančarja in »Sarajevo Marlboro« Miljenka Jergovića v Hiši literature. Ogledali pa smo si tudi odprtje razstave v slovenskem študentskem domu Korotanu, kjer so se predstavili Emerik Bernard, Mirko Bratuša, Bojan Gorenc in Gustav Gnamuš.

Slovenske pisateljice

Predavanje dr. Katje Sturm-Schnabl v dunajskem KSŠŠD je prijetno presenetilo.

Predstavila je namreč nekaj svojih najnovejših odkritij raziskave o ženskih pisateljicah na Slovenskem. Odkrila je, da so bile ženske pisateljice v zgodovinsko literarnem smislu v Sloveniji zapostavljene. Podatki o njihovem delu so po njenih besedah namreč »absolutno nezadostni in nezanesljivi, kajti večinoma njihova dela niso niti znanstveno analizirana«. Za njihovo zapostavljenost pa naj bi iskali vzroke tudi v izrazito patriarhalni družbeni ureditvi in težavah pri možnosti ponatisov ženskih literarnih del. Dr. Katja Sturm-Schnabl navaja v svoji razpravi konkretne primere nezadostno analiziranih tekstov in podcenjevanja ženskih pisateljic: Anton Slodnjak v klasičnem priročniku slovenske literature zgodovine »Zgodovina slovenskega slovstva I-VII« na

primer ne obravnava del Marije Barto-Nadlišek znanstveno in zapiše svoje maskulino mnenje o urednici časopisa Slovenka takole: »...Že izvolitev Antona Medveda za učitelja Slovenkinkega pesniškega naraščaja je govorila za to, da list ne bo organ ne novostvarjev ne dekadentov. Saj pa kaj takega glede na duhovne zmogljivosti in sprejemljivosti urednice in večine sodelavk ter bravk tudi ne bi mogel biti ...«. Zaradi prijateljstva z Antonom Kernikom avtor v nadaljevanju podtika pisateljicam tudi pomoč in popravke Antona Kernika, kar dr. Katja Sturm-Schnabl ocenjuje kot »nedokazano domnevo«. Dr. Katja Sturm-Schnabl obžaluje tudi dejstvo, da je pisateljica Marija Kmet omenjena v priročnikih le marginalno, saj v svojih proznih in dramskih tekstih kaže posebno kvaliteto.

Izhodišče, na katerem sloni jo začetni koraki raziskave, je bil sistematičen pregled ene od dveh osrednjih literarnih revij, t. j. Ljubljanskega zvona od osemdesetih let devetnajstega stoletja dalje, v katerem so objavljali skoraj vsi slovenski pisatelji in pesniki. V letih 1883 do 1937 – to je tudi obdobje, ki ga dr. Katja Sturm poglobljeno raziskuje – je objavljalo v LZu 27 pisateljic; deloma tudi pod moškimi psevdonimi. Pet od sedemindvajsetih pisateljic ni omenjenih v nobeni zgodovini slovenskega slovstva in v nobenem priročniku slovenske literature.

Knjigi o Sarajevu

Predstavitev dveh knjig v nemščini »Kratko poročilo o dolgo obleganem mestu: Pravičnost za Sarajevo« Draga Jančarja (Mohorjeva založba) in »Sarajevo Marlboro« Miljenka Jergovića (založba Folio) je v dunajski Hiši literature izzvenela ob številni publiki kar

napeto. Avtorja literarnih slik sarajevskega vojnega vsakdana sta namreč pokritizirala Handkejevo pristranskost, ki seva iz njegovega pred kratkim izdanega literarnega spisa »Pravičnost za Srbijo«, ki ga je predstavil tudi v Ljubljani.

Drago Jančar je bil v tem diskurzu, ki ga je moderiral bivši poslanec v parlamentu Karel Smolle, le malo pripravljen govoriti o svoji tridnevni izkušnji obiska v Sarajevu leta 1994. Zapisal jo je že v svoji knjigi. Prav tako pa je opozoril na pristranskost in neprofesionalnost Handkeja, ki naj bi v intervjuju za Mladino pred nekaj leti dejal: »Kdor ni bil tam, naj drži gobec«. Handke se žal svojega lastnega nasveta ni držal. V publiki je bilo ob teh izjavah mnogo odobravanja, našli pa so se tudi taki, ki so javno nasprotovali kritiki obeh avtorjev na Handkejev spis. Predstavitvi se je kasneje pridružil tudi bivši zunanji minister Alois Mock, katerega se lahko spomnimo kot enega najmočnejših zagovornikov intervencije na Balkanu takoj na samem začetku tamkajšnjega izbruha vojne.

Razstava v Korotanu

V Slovenskem kulturnem centru na Dunaju pa so tokrat otvorili razstavo treh slovenskih slikarjev: Emerika Bernarda, Gustava Gnamuša, Bojana Gorenc in kiparja Mirka Bratuša. Ob otvoritvi, katere častna pokroviteljica je bila dr. Katja Boh, veleposlanica na Dunaju, je zelo prepričal nastop saksofonista Leva Pupisa, ki je abstraktnim slikarskim globinam dodal še programsko delo Eugenne Bozze. Nadarjeni saksofonist je z rahločutnim preigravanjem dela »Improvisation« iz časa francoskega impresionizma izbral primerno glasbeno uverturo. Čeprav je bilo med publiko veliko avstrijskih obiskovalcev in bi to lahko služilo izgovoru, so nas neprijetno presenetili pozdravni govori v nemščini brez slovenskih prevodov. Tudi predstavitveni zvezek smo lahko prebrali samo v nemškem jeziku. Neprijetno presenečenje pa je na ravni organizacije tudi razstava sama. Razstavljenih je 16 umetniških del že omenjenih avtorjev. Od teh je razpoznavanih le sedem. Kar pomeni: ob slikah visijo sicer njihova imena, ne pa naslovi slik. Ob ostalih devetih delih ni razpoznavnih imen. Tako je obiskovalec enostavno prepuščen samemu sebi.

Še največ navdušenja je požela skulptura »Restavrirane prognoze« Mirka Bratuše, ki v osrednjem galerijskem prostoru pripoveduje samostojno in metaforično žabjo zgodbo, katere pa bi bili očitno radi deležni tudi neznanci, ki so že drugi dan po otvoritvi izmaknili dve žabi.

Tamara Deu

36 KRIŽANKA Sonja Wakounig									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					12				
13				14				15	
16				17				18	19
20			21				22		
		23				24			
25	26			27	28				
			29	30				31	
		32	33				34	35	
36					37	38			39
40					41				
	42						43		

VODORAVNO: 1. eden najboljših avstrijskih kolesarjev, doma iz Loča ob Baškem jezeru z nadimkom »Paco« 11. trava druge košnje 12. politično zatočišče 13. ozka deska 14. starogrški drobiž 16. stari oče 17. Perzija 18. zidana stena 20. naprava za močno osvetljevanje npr. na prireditvah 22. čistilo za umivanje telesa 23. prepir 24. pripadnik vojske 25. francosko moško ime (Gabin) 27. prizorišče v cirkusu 29. zdravilna cvetlica 31. predlog 32. tovornjak 34. preorana ledina 36. francosko mesto ob reki Ron 37. ocenjevalec umetniškega dela 40. finska parna kopel 41. polkrožen prostor v cerkvi 42. pogorje na Češkem 43. nekdanja prestolnica Babilonije ob Evfratu

NAVPIČNO: 1. lega, situacija 2. del kolesarske dirke 3. pripadnica Tatarov 4. prva ženska 5. egipčansko božanstvo 6. popust v ceni 7. oblika kisika, ki razjeda ščitno plast atmosfere 8. ime predvojne pevke Dagover (Lili Marlen) 9. namišljena predstava o čem 10. kemični znak za živo srebro 14. začimba, divji timijan 15. moč 17. naziv 19. argument o pravilnosti trditve 21. okrasni element v arhitekturi in umetni obrti 22. na-

slov najbolj znane slike Leonarda da Vinci (La Gioconda) 24. era, stoletje 26. 1 x 28. pogovorno »prstan« 30. kdor riše 31. staroegipčanska boginja, Izis 33. eno od imen ameriškega izumitelja Edisona (Thomas ...) 35. prebivalec Atike 36. najvišja igralna karta 38. okrajšava za »recept« 39. velika posoda za kopanje, banja

Rešitev iz prejšnje številke

VODORAVNO: 1. JAKOB SKET 9. DOBRNA 13. ARIJA 14. OTOKAR 16. IE 17. SALEZIJANEC 19. UČKA 21. AVON 22. MARJETA 24. INGE 27. AT 28. PIRUETA 29. ORGAN 30. POJ 31. ST 32. RB 34. ARAM 35. CESTAR 37. GEMONA 39. OR 40. AZIJEK 44. EC 45. NINIVE 46. JECATI 47. STOK 48. KSI 50. BATIK 51. TRI 53. BALA 54. GNU 56. AKE 57. KRMAR 58. LOK 59. AL **NAVPIČNO:** 1. JASLI 2. ARA 3. KILOGRAM 4. OJE 5. BAZA 6. KOJOT 7. ETAN 8. TON 9. DACAR 10. OR 11. RIČET 12. NEKTAR 15. KEMIJA 18. IVAN CANKAR 19. UJETNICA 20. AA 25. NOREC 26. EGMONT 28. POTRES 30. PSOVKA 33. BICIKEL 34. AGENT 36. RAJ 38. NIOBA 41. ZEBU 42. JATA 43. ETIKA 47. SIR 49. IGO 52. RK 55. NK

»DAN GOSPODARSTVA«

bo v četrtek, dne 13. junija, v koncertni hiši v Celovcu.

Gostuje: **Zagrebska filharmonija**
(90 članov)

Zabeležite si ta termin! Pridite vsi! Vstopnice dobite brezplačno pri Posojilnicah, pri Zadrugah pri Zvezi Bank v Celovcu in pri funkcionarjih Slovenske gospodarske zveze.

Vabijo: Posojilnica Bank, Zveza Bank, Zadruga-Market, SGZ.

Program: uverture, valčki, polke, koračnice in melodije iz znanih operet itd.

Proslavljamo 75-letnico ustanovitve Zveze Bank v Celovcu in vse maturante dvojezičnih izobraževalnih ustanov

Tri točke – SAK še upa

SAK – Vienna 2 : 1 (1 : 0)

SAK: Preschern, Susić (46. Galo), Zankl, A. Sadjak, F. Sadjak, M. Sadjak, Eberhard, Smid, Martini (83. Pucher), Pihorner, Lippusch

Gola za SAK: Mario Pihorner (51. in 61.).

SAK se je pred domačimi gledalci v predzadnji tekmi tekočega prvenstva dobro odrezal, saj je premagal enajsterico Vienna, ki je na tretjem mestu, z 2:1. V prvem polčasu slovenski igralci niso prišli do zrelih priložnosti, gostje pa so iz ene priložnosti – žoga se je nesrečno odbila – dosegli svoj zadetek.

Tokrat sta v ekipi SAK manjkala libero Hršić (zaradi četrtega rumenega kartona) in Blajs (rdeči karton). Tudi Wuntschek zaradi gripe ni mogel igrati, tako da je trener Kirisits imel na voljo le 13 igralcev, ki so vsi prišli do igranja. V drugem polčasu je na mesto poškodovanega Susića, ki je svojo nalogo kot libero kar dobro opravil, prišel v tekmo Erwin Galo. Z njim je v sredini prišel nov veter in napadalna igra SAK je v 51. minuti obrodila sadove. Mario Pihorner je po lepi podaji Marjana Sadjaka najprej izenačil rezultat, deset minut

Erwin Galo je proti Vienni pokazal kaj zna

pozneje pa je povedel na 2:1.

Odločitev v zadnji tekmi

S to zmago je slovenskemu klubu še odprta pot nazaj v II. zvezno ligo. V zadnji tekmi

proti zadnjemu na lestvici Klingebachu mora SAK zmagati, nato pa lahko upa še na to, da bosta moštvi Oberwart in St. Pölten poraženi. V soboto, 1. junija, bomo vedeli več.

ZASLUGA DR. IVANA RAMŠAKA IN JOŽETA FERE

Treninški center v Grabštanju – znak solidarnosti

Nogometne tekme, ki jih je predčasno prekinil močan nalič, so zbudile veliko zanimanja. Na sliki vidite ekipi nekdanjih igralcev SAK in trenerje ekip SAK. Tekmo je za nekdanje igralce z lepim golom odločil Martin Hobel, nekdanja nogometna zvezda.

V nedeljo se je v Grabštanju zbralo poleg številnih častnih gostov tudi mnogo ljubiteljev Slovenskega atletskega kluba, da bi bili navzoči pri slavnostni otvoritvi treninškega centra SAK, ki je nastal v sodelovanju številnih prostovoljcev pod vodstvom Jožeta Fere in »očeta« ideje tega projekta dr. Ivana Ramšaka.

Potem ko se je dr. Ramšaku porodila misel o lepem treninškem centru, kakršne je videl povsod, kamor ga je vodila njegova pot kot nogometaš, trener ali zdravnik, je to idejo po-

sredoval »svojemu« Albinu, ki je takoj napravil načrt. Nato se je povezal še z Jožetom Fero, ki je vzel v roke organizatorično plat in v najkrajšem času se je iz ideje izcimil projekt, katerega rezultate smo lahko občudovali v nedeljo.

SAK – velika družina

Končni cilj oziroma izpeljava pa je bilo delo številnih pridnih rok, ki so brezplačno pomagale SAK. Zato je predsednik SAK dr. Roland Grilec v svojem govoru imenoval SAK kot veliko družino, saj so tukaj pomagali

stari in mladi iz vseh treh dolin, kar je velik dokaz za to, da je SAK slej ko prej razširjen po vsem slovenskem ozemlju. Nad 2000 brezplačnih ur in 40 firm, ki so sponzirale ta projekt, so številke, ki kažejo, da se ljudi še lahko navduši za skupno stvar.

Priznanje najzaslužnejšim osebam

Lepo umetniško darilo – ploščice iz gline umetnice Nežike Novak – so prejeli sledeči: Dr. Ivan Ramšak in Jože Fera za idejo in izvedbo, Helmut Hambrusch, ki je dal na razpolago hlev in igrišče, Janez Petjak, zidarski mojster, Hanzi Hribernik, ki je položil vse ploščice, Stanko Gregorič, Branko Hudl, Alojz Sadjak, Mark Gregorič, Albin Ramšak, Šimi Ogris in Lojze Lach.

Kulturni program, ki ga je vodila Marica Kušej, so sooblikovali okteto iz Suhe in Smrtnikovi bratje, poleg dr. Rolanda Grileca in dr. Ivana Ramšaka pa so spregovorili še dr. Michael Ausserwinkler, dr. Tomi Partl, Danilo Prušnik in župan Deutschmann.

Iz vseh govorov pa se je slišala želja, da bi se članska ekipa SAK le obdržala v II. zvezni ligi in najboljše želje jo spremljajo na zadnjo tekmo v soboto proti Klingebachu.

ODBOJKA

Mladi Škofičani v vrhu

Koroška odbojarska zveza (KVV) se je končno zavedla, da bo treba mladino za odbojko pridobiti že v ljudskošolski starosti. Da se doslej na tem področju ni veliko zgodilo, se pozna predvsem pri tem, da so si morali klubi v nacionalni ligi kupiti tekmovalce iz Slovenije in Rusije, da so sploh lahko tekmovali.

KVV je letos vigredi organizirala mini- in midi-tekmovalca za dekleta in fante. Ker smo imeli letos v odbojarskem klubu VO Škofiče/Schiefling lepo število prijav (28 mladih) in ker nekateri trenirajo že 4. leto, smo se tudi mi vključili v ta tekmovalca. Prijavili smo mini-ekipo za dekleta. V njej so Nadja Pörtsch, Irina Urbajs, Julia Seger in Nicole Lesjak (slika).

Sodelovala je tudi fantovska mini-ekipa, v kateri so Alexander Errenst, Milan Urbajs, Mir-

stransko odločil v njihovo škodo in s tem so za eno točko izgubili. Tako so postali koroški vice-prvaki. Igralci so bili sicer nad odločitvijo sodnika zelo jezni in potrjeni, kljub temu pa je za Škofičane drugo mesto na Koroškem zelo velik uspeh.

Vsem tekmovalcem, ki so se doslej tako srčno borili in pokazali veliko športnega znanja, in trenerju Jörgu, ki jih je pripeljal do tako lepega nivoja, pa čestitam in jim želim še veliko uspeha.

6. junija pa se bomo pomerili še v finalu za mini-ekipe v Celovcu.

Dekleta iz ZG/ZRG za Slovence koroške prvakinje

Omeniti pa je treba tudi midi-ekipo deklet, ki je tekmovala za AVC. To so Simona Hartman, Pia Wintschnig, Alina Zeichen in Sandra Ebner. Vse so iz

ko Malle, Andreas Wascher in David Seger. Nekoliko starejša skupina, t. i. midi-ekipa, Darko Urbajs, Damjan Pörtsch, Mirko Malle, Milan Urbajs, Alexander Errenst in Andreas Wascher, pa je imela v soboto, 11. maja že finalno tekmo v Celovcu (slika). Tri moštva iz celovškega AVC in ATSC so z lahkoto premagali. V tekmi proti Spittalu pa je sodnik pri zadnji točki pri-

slovenske gimnazije in s tem dobro povezane s škofiškimi igralci. Isti dan in v isti športni dvorani so se uvrstile v finale. Tako je nastalo enkratno vzdušje in dekleta so zmagala proti ekipi iz Beljaka. Osvojila so torej naslov koroških prvakinj in se s tem uvrstila za državno prvenstvo na Predarlskem. Želimo jim mnogo uspeha.

Magda Errenst

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 31

Bauer – Golner / Berlin 1956

Beli lovski par ob pomoči dame in trdnjave stiska obroč okrog črnega kralja. Ali bosta črna skakača uspela preprečiti vdor belih figur in v igro

vključiti črno trdnjavo?

Beli, ki je na potezi, se ne ozira na obrambo črnega in krene v zmagoviti matni napad! Kako to poteka?

Rešitev štev. 30

Nekdanji svetovni prvak v lemojster Euwe je s potezo 1...Tb2!! odstranil s poševnice a1 – h8 nevarnega črnopoljnega lovca bele. Po 2.Tb2: sledi 2...De5! z dvojnimi napadom črne dame na polje h2 in b2. Beli je branil trdnjavo 3.Tfb1 Dh2:+ 4.Kf1 Lf4! in namesto bele kralja je črni ulovil belo damo! Beli se je vdal!

